

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

45

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-64-8

BRNO 2004

3001-

9395458

PŘEHLED VÝZKUMŮ 45

- Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: infor@iabrno.cz
- Odpovědný redaktor: doc. PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
- Redakce a příprava pro tisk: Ing. Petr Škrdla, PhD., Mgr. Balázs Komoróczy, PhDr. Lubomír Šebela, CSc.,
PhDr. Rudolf Procházka, CSc., PhDr. Jiří Doležel, Dana Gregorová, Alice Del
Maschio
- Na titulním listě: Jeskyně Švédův stůl. Foto Jiří A. Svoboda
- Tisk: Bekros
- Náklad: 400 ks

© 2004 by the Authors.

All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

LIPNÍK NAD BEČVOU (k. ú. Podhoří, okr. Přerov) „Shony“. Platěnická kultura. Sídliště. Záchranný výzkum.

V období od května do července 2002 byl proveden archeologický výzkum na ploše jednoho úseku budoucí dálnice D47 (Z3). Lokalita se nachází na sever od Lipníka nad Bečvou na pravém břehu říčky Jezernice, na mírném sprašovém svahu orientovaném SV–JZ s nadmořskou výškou 301,00–305,00 m. Lokalita je identifikována na mapě ZM ČR 1:10 000, list 25-11-25; v souřadnicích Z sekční čára: J sekční čára – 141 mm: 258 mm, 158 mm:262 mm, 172 mm:274 mm, 177 mm: 266 mm, 163 mm:258 mm, 151 mm:251 mm.

Na skryté ploše o rozměrech cca 2,3 ha bylo nalezeno a prozkoumáno 189 sídlištních objektů. Mezi objekty se v největším počtu vyskytovaly kúlové jámy, tvořící čtyři půdorysy nadzemních konstrukcí – domů. Půdorysy obdélného tvaru mají orientaci V-Z (struktura č. 2 a č. 3), SV-JZ (struktura č. 1) a SZ-JV (struktura č. 4) o rozměrech 10 až 18 m délky a 6 až 9 m šířky.

Zbytek objektů tvořily stavební a zásobní jámy, obsahující jen malý počet archeologických artefaktů. Největší soubor mezi archeologickými nálezy tvoří atypická keramika a drobnky mazanob. Ojedinelé byly nalezeny i zdobené fragmenty nádob. K nejzajímavějším nálezům se řadí bronzový a železný náramek, datující tuto lokalitu do nejmladšího fáze komplexu lužických popelníkových polí, do platěnické kultury.

Kromě halštatského sídliště byly z plochy výzkumu získány sběrem pazourkové a rohovcové úštěpy a nástroje, které můžeme rámcově zařadit do neolitu

Arkadiusz Tajer, AC Olomouc

Resumé

Lipník nad Bečvou (Kat. Podhoří, Bez. Přerov). „Shony“. Neolithikum, Urnenfelderkultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

LUBNICE (okr. Znojmo)

„Dvorské díly“, „Vápenná“. LTA. Sídliště. Záchranný výzkum.

V srpnu-září 2003 proběhl záchranný archeologický výzkum na trase vysokotlakého plynovodu 100/40 Police-Uherčice. Trasa výkopu prošla územím 4 katastrů obcí (Police, Lubnice, Korolupy a Uherčice). Na katastru Police a Uherčice se podařilo zdokumentovat a prozkoumat několik desítek objektů, bohužel bez archeologických nálezů, takže je můžeme zařadit pouze rámcově do pravěku. Objekty s archeologickými nálezy tak pocházejí pouze ze dvou poloh v katastru Lubnic.

Osídlení na poloze „Vápenná“ se na ZM ČR 33-21-10 v měřítku 1:10 000 nachází v rozmezí bodů 100 mm od západní sekční čáry, 37 mm od jižní sekční čáry a 80 mm od západní sekční čáry, 0 mm od jižní sekční čáry. Sídliště v trati „Dvorské díly“ se na ZM ČR v měřítku 1:10000 33-21-15 nachází v rozmezí bodů 80 mm od západní sekční čáry, 360 mm od jižní sekční čáry a 80 mm od západní sekční čáry a 240 mm od jižní sekční čáry. Osídlení v polní trati „Dvorské díly“ se nachází na mírném svahu se severním sklonem nad pramenem bezejmenného levostranného přítoku říčky Želetavky. Nadmořská výška kolísá v rozmezí 444–458,8 m n. m. Podloží zde tvoří žlutá jílovitá hlína, která je na mnoha

místech vystřídána zvětralým skalním podložím. Poloha „Vápenná“ se nachází přímo naproti, na levém břehu bezejmenného přítoku Želetavky. Jedná se o mírný, později poměrně prudký svah s jižní orientací, jehož nadmořská výška kolísá v rozmezí 440–464 m n. m. Podloží je zde tvořeno degradovanou spraší.

Existenci dvou poměrně rozsáhlých sídlišť, které můžeme datovat na základě menších souborů nálezů, především keramiky, do počátku laténu (LTA), ukazuje spolu s dalšími nedatovanými objekty na velkou intenzitu osídlení nejzápadnější části Znojemska a napojení těchto sídlišť na místní zdroje grafitu. V trati „Dvorské díly“ bylo zdokumentováno a prozkoumáno celkem 18 objektů a v trati „Vápenná“ 5 objektů. Různé typy jam jsou zastoupeny jak příklady drobných kúlových jamek z nadzemních dřevěných staveb, tak i menšími či většími typy sídlištních objektů. V trati „Vápenná“ se pak podařilo prozkoumat i větší část zásobní jámy. Obě sídliště můžeme považovat za nově objevená a doplňují rozsáhlou aglomeraci mladolatských sídlišť na katastru Police.

Zdeněk Čížmář, ÚAPP Brno

Resumé

Lubnice (Bez. Znojmo). „Dvorské díly“, „Vápenná“. LTA. Siedlung. Rettungsgrabung.

MAŠOVICE (okr. Znojmo)

„Pšeničné“. Kultura horákovská. Sídliště. Záchranný výzkum.

Při čtvrté etapě záchranného výzkumu v poloze „Pšeničné“ u Mašovic se podařilo prozkoumat několik desítek objektů horákovské kultury. Z nich jsou důležité především dvě polozemnice na ploše rodinného domu manželů Abeskových s doklady textilní výroby (závaží ke tkalcovským stavům, přesleny, půdorys základu tkalcovského stavu v podlaze polozemnice) a protáhlé výrobní objekty. Ty dosahují až 8 m délky; 1,5 m šířky a 1,2 m hloubky. Obsahují rozsáhlé požárové destrukční horizonty, tvořené početnými přepálenými kameny, keramikou, mazaníci a osteologickým materiálem, které doplňují početná závaží ke tkalcovským stavům. Z dalších objektů zaujme zásobní jáma s koncentrací keramiky a doklady zpracování parohu. Zachyceny byly zbytky neopracovaných parohových výsad a oddělené válcovité polotovary v různém stupni opracování.

Zdeněk Čížmář, ÚAPP Brno

Resumé

Mašovice (Bez. Znojmo). „Pšeničné“. Horákov-Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

MEDLOVICE (okr. Vyškov)

„Za Hanou“. Doba laténská. Sídliště. Záchranný výzkum.

Během druhé etapy záchranného výzkumu v trase budované dálnice D I Vyškov-Mořice byla odkryta další část sídliště z doby laténské (k první etapě výzkumu Bálek a kol. v tisku). Lokalita se nachází bezprostředně na levém břehu Medlovického potoka, a to zčásti na spraši pokrytém návrší, zčásti přímo